

Katarzyna Sowa-Bacia (<https://orcid.org/0000-0002-7281-5634>)

Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Niski poziom motywacji studentów filologii germańskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie do nauki przedmiotu *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* – próba diagnozy przyczyn

Wstęp

Prowadząc przedmiot *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* przez ostatnie cztery lata, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i na studiach niestacjonarnych, zauważyłam pewną niechęć do nauki tego podsystemu, przejawiającą się m.in. w niechęci wykonywania ćwiczeń oraz zadań czy robienia notatek. W niniejszym artykule podjęto próbę diagnozy takiego stanu rzeczy. W tym celu podjęto rozważania nad rolą motywacji indywidualnej i społecznej w nauce gramatyki języka niemieckiego, a także przeprowadzono badanie ankietowe wśród studentów dotyczące m.in. znaczenia gramatyki w ich przyszłej pracy zawodowej czy stosowanych przez nich strategii wspomagających naukę tego podsystemu. Wyniki przeprowadzonego badania z jednej strony stanowią wyjaśnienie niskiej motywacji studentów do nauki gramatyki języka niemieckiego, a z drugiej posłużą do sformułowania implikacji, które mogą się okazać przydatne w dydaktyce gramatyki języka obcego na poziomie akademickim.

1. Rola motywacji¹ indywidualnej i społecznej w nauce gramatyki języka niemieckiego jako obcego

Wydawałoby się, że studentami, którzy świadomie wybrali *Filologię germańską* jako kierunek studiów, kierują głównie motywacje instrumentalne, a więc uczą się języka „z myślą o korzystnych zarobkach lub interesującej pracy uzyskanej dzięki znajomości języka” (H. Komorowska, 2002: 97). Wydawałoby się, że studenci

¹ Motywacja w nauce języka obcego por. także: A. Michońska-Stadnik, Z. Wąsik (2008) (red.): *Nowe spojrzenia na motywację w dydaktyce języków obcych*. Tom 2. Wrocław: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu; D. Lasagabaster, A. Doiz, J.M. Sierra (2014) (red.): *Motivation and Foreign Language Learning: From Theory to Practice*. John Benjamins Publishing; A. Kizeweter (2020): 4:0 dla języka angielskiego. Czynniki hamujące motywację uczniów do nauki języka niemieckiego, „Języki Obce w Szkole”, 1, s. 13–18.

powinni postrzegać gramatykę, jak pisze M. Pawlak (2017: 4 i nast.), „(...) jako niezwykle ważne narzędzie zapewniające większą skuteczność, precyzję i zamierzony przez nas charakter komunikacji”. Zatem im lepsze opanowanie gramatyki języka obcego, tym większa szansa osiągnięcia wysokiego poziomu językowego. Jak pisze A. Mystkowska-Wiertelak (2017: 13) „(...) nauczanie gramatyki jest potrzebne, a może nawet konieczne do osiągnięcia wysokiego poziomu językowego”. Natomiast im wyższy poziom opanowania języka obcego, tym większe są szanse na otrzymanie interesującej, dobrze płatnej pracy, wyższego stanowiska. W dużych korporacjach w naszym kraju za opanowanie języka niemieckiego na odpowiednim poziomie pracownicy otrzymują dodatek do pensji.

Ponadto w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie studenci kształcą się nie tylko na specjalności biznesowej, ale także i nauczycielskiej. Trudno wyobrazić sobie nauczyciela języka niemieckiego, który sam nie osiągnął wysokiego poziomu językowego, który nie opanował gramatyki tego języka, a który ma być wzorem dla swoich uczniów oraz tę gramatykę im tłumaczyć. Wymienione motywy instrumentalne powinny kierować studentami filologii germańskiej.

Powyższe rozważania oscylują jednakże wokół motywacji indywidualnych określonej grupy, w tym przypadku studentów, w określonej instytucji edukacyjnej, w tym przypadku uczelni wyższej. Być może rozważania te powinny oscylować wokół motywacji społecznych. Jak pisze H. Komorowska (2020: 5) „Warto pamiętać o tym, że czynnik motywacyjny występujący u uczącego się w danym momencie czy okresie to elementy szerszej panoramy postaw wobec języków obcych, poglądów na edukację, opinii na temat struktury szkolnictwa, nastawień do grupy zawodowej, jaką stanowią nauczyciele, a także przekonań dotyczących wartości poszczególnych metod nauczania”. Być może motywacja studentów do nauki gramatyki języka niemieckiego jest w tym przypadku, jak pisze H. Komorowska (2020: 5), „efektem wpływu środowiska kształtowanego przez historię i tradycję”. Wpływ na niechęć do nauki gramatyki może mieć powszechnie panujące przekonanie, że gramatyka języka niemieckiego jest trudna i nie do nauczenia, chociażby ze względu na deklinację rzeczownika, przymiotnika, koniugację czasownika czy też rodzaj rzeczownika. Myślę, że wielu germanistów spotkało się z opinią „Przez der, die, das nie będzie Niemców z nas”, która sugeruje, że nauczenie się rodzaju rzeczownika w języku niemieckim jest trudne, co z kolei uniemożliwia opanowanie tego języka na takim poziomie, jakim posługuje się rodzimy użytkownik tego języka.

Panuje także pogląd, że nie trzeba opanować gramatyki języka niemieckiego, żeby być komunikatywnym, po co więc jej się uczyć. Na taki pogląd wpływ miało zapewne umniejszenie znaczenia gramatyki w poszczególnych metodach nauczania języka obcego na przestrzeni lat. Takie przeświadczenie, w moim przekonaniu, w ogóle nie powinno być brane pod uwagę przez studentów filologii, którzy, jak pisze M. Pawlak (2017: 10) „powinni poznawać, stosować, ale także umieć wytłumaczyć nawet najbardziej złożone struktury”. Nasuwa się pytanie, czy te motywacje społeczne tak silnie determinują w tym przypadku motywacje indywidualne. Aby znaleźć odpowiedź na powyższe pytanie przeprowadzone zostało badanie ankietowe, którego zarys przedstawia się w punkcie drugim niniejszego przyczynku.

2. Zarys przeprowadzonego badania ankietowego

Badanie ankietowe zostało przeze mnie przeprowadzone w latach akademickich 2017/2018 i 2018/2019. Wszyscy respondenci – łącznie 116 osób – studiowali germanistykę w Instytucie Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Ankiety wypełnili studenci pierwszego i drugiego roku studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych pierwszego stopnia, ponieważ w planach studiów dla tych lat *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* jest przedmiotem obligatoryjnym (por. Plany studiów Filologia Germańska²). Ankiety wypełnili także studenci trzeciego roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia, ponieważ na wcześniejszych latach studiów przedmiot *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* również był dla nich przedmiotem obligatoryjnym. Ponadto chciano uzyskać możliwie dużą ilość opinii. Ankieta została przeprowadzona zarówno wśród studentów, u których ja byłam prowadzącą ten przedmiot, jak i wśród studentów, u których przedmiot ten prowadziły inne osoby. Wypełnienie ankiety było dobrowolne i anonimowe. Uczestnicy badania udzielili odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy przedmiot *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* wydaje się być dla Pana/i ważny w przyszłej pracy zawodowej? (proszę podkreślić prawidłową odpowiedź)
 - NIE (proszę uzasadnić swoją odpowiedź);
 - TAK (proszę uzasadnić swoją odpowiedź).
2. Którą z technik prezentacji gramatyki Pan/i preferuje? (proszę podkreślić prawidłową odpowiedź)
 - Podejście dedukcyjne – podawana zostaje reguła, a następnie jest ona stosowana w różnego typu ćwiczeniach i zadaniach. (proszę uzasadnić swoją odpowiedź)
 - Podejście indukcyjne – podane zostają zdania lub teksty, a uczący się sami odkrywają regułę. (proszę uzasadnić swoją odpowiedź)

Która z poniższych technik prezentacji gramatyki jest Panu/Pani znana ze wcześniejszych etapów nauczania (np. ze szkoły średniej)? (proszę podkreślić prawidłową odpowiedź)

 - Podejście dedukcyjne
 - Podejście indukcyjne.
3. Czy robienie notatek podczas zajęć z *Gramatyki praktycznej języka niemieckiego* jest dla Pana/i czynnością sensowną? (proszę podkreślić prawidłową odpowiedź)
 - NIE (proszę uzasadnić swoją odpowiedź);
 - TAK (proszę uzasadnić swoją odpowiedź).
4. Przedmiot *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* kończy się egzaminem/zaliczeniem z oceną. Czy mimo tego w trakcie semestru powinny być przeprowadzane krótkie testy sprawdzające wiedzę i umiejętności (proszę podkreślić prawidłową odpowiedź)?
 - NIE (proszę uzasadnić swoją odpowiedź);
 - TAK (proszę uzasadnić swoją odpowiedź),

² <https://in.up.krakow.pl/plany-studiow-filologia-germanska/> dostęp: 01.06.2020 r.

jeśli tak, to jak często:

- PO KAŻDYCH ZAJĘCIACH, A WIĘC CO TYDZIEŃ,
- PO OMÓWIENIU I PRZEĆWICZENIU KONKRETNEGO ZAGADNIENIA GRAMATYCZNEGO.

5. Czy podczas nauki stosuje Pan/i strategię, które wspomagają i ułatwiają naukę gramatyki? (proszę podkreślić prawidłową odpowiedź)

– NIE (proszę uzasadnić swoją odpowiedź);

– TAK (proszę uzasadnić swoją odpowiedź),

jakie to strategię, proszę wymienić trzy, które najczęściej Pan/i stosuje.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym respondenci udzielili odpowiedzi nie tylko na pytanie o przydatność gramatyki w przyszłej pracy zawodowej, ale także o preferowane podejście w nauce gramatyki czy strategię wspomagające naukę, ponieważ efektywność nauczania gramatyki zależy od wielu czynników, m.in.: od technik i procedur stosowanych przez nauczyciela, od użycia przez uczących się odpowiednich strategii, które wspomagają naukę gramatyki (por. M. Pawlak, 2017: 4). Czynniki te mogą również mieć wpływ na motywację do nauki gramatyki.

3. Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego

Na pytanie pierwsze, które brzmiało: Czy przedmiot *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* wydaje się być dla Pana/i ważny w przyszłej pracy zawodowej?, zdecydowana większość badanych – 79% – odpowiedziała twierdząco, argumentując swój wybór w ten sposób, że nie można posługiwać się językiem obcym na wyższym poziomie bez znajomości gramatyki tego języka.

21% ankietowanych uważa, że gramatyka nie jest ważna w ich przyszłej pracy zawodowej, ponieważ wystarczające jest dla nich opanowanie języka niemieckiego na poziomie komunikatywnym, a w tym celu opanowanie gramatyki nie jest ich zdaniem potrzebne. Ci ankietowani akceptują posługiwanie się językiem niemieckim, nawet jeśli będą „mówić niegramatycznie”.

W pytaniu drugim, które brzmiało: Którą z technik prezentacji gramatyki Pan/i preferuje?, większość ankietowanych – 76% – wybrała podejście dedukcyjne, argumentując swój wybór tym, że łatwiej jest nauczyć się reguły, która została zaprezentowana, i którą należy zastosować. Trudniej natomiast domyślać się reguły na podstawie przykładów. Ankietowani uważają także, że podejście dedukcyjne pochłania na zajęciach mniej czasu, w porównaniu z podejściem indukcyjnym. Badani sądzą również, że podejście dedukcyjne umożliwi bardziej kompleksowe przedstawienie danego zagadnienia gramatycznego w krótszym czasie. Natomiast zwolennicy podejścia indukcyjnego – 24% – uważają, że podejście dedukcyjne jest nużące w porównaniu z podejściem indukcyjnym.

Odpowiedź na drugą część pytania drugiego jest zaskakująca, ponieważ aż 81% studentów twierdzi, że ze wcześniejszych etapów edukacyjnych znane jest im podejście indukcyjne w prezentacji gramatyki języka obcego, oraz że objaśnienia gramatyczne rzadko były przedmiotem całej jednostki lekcyjnej.

W pytaniu trzecim, które brzmiało: Czy robienie notatek podczas zajęć z *Gramatyki praktycznej języka niemieckiego* jest dla Pana/i czynnością sensowną?, zdecydowana większość ankietowanych – 86% – zakresiła odpowiedź NIE. Wybranie tej odpowiedzi zostało uzasadnione w ten sposób, że studenci preferują przesłanie im pokazu slajdów przez osobę prowadząca zajęcia na pocztę elektroniczną lub robienie zdjęć slajdów za pomocą telefonu. Tylko 14% ankietowanych studentów uważa, że robienie notatek na zajęciach z gramatyki ma sens, uzasadniając swoją odpowiedź tym, że poprzez robienie notatek również się uczą lub utrwalają materiał. Niewielu studentów jest zatem świadomych tego, że pisanie, w tym przypadku pisanie instrumentalne, wspiera w uczeniu się gramatyki i słownictwa, a także pomaga w zapamiętywaniu informacji (por. R. Czaplikowska, A.D. Kubacki, 2016: 68). Pewien niepokój budzi również fakt, że niektórzy studenci preferują otrzymywanie materiałów na pocztę elektroniczną, zamiast kopii przynoszonych przez osobę prowadzącą. Natomiast po otrzymaniu np. ćwiczeń gramatycznych drogą elektroniczną, nie drukują ich, żeby móc zapisać rozwiązania, tylko spoglądają na ekran telefonu. Nie zapisują nawet rozwiązania ćwiczenia lub zadania.

Na pytanie czwarte, które brzmiało: Przedmiot *Gramatyka praktyczna języka niemieckiego* kończy się egzaminem/zaliczeniem z oceną. Czy w trakcie semestru powinny być przeprowadzane krótkie testy sprawdzające wiedzę i umiejętności?, większość badanych – 75% – odpowiedziała twierdząco. Zdaniem studentów przeprowadzane w regularnych odstępach czasu testy motywują do systematycznej nauki. 95% ankietowanych uważa, że testy powinny być przeprowadzane po omówieniu i przećwiczeniu konkretnego zagadnienia gramatycznego, nie uzasadniając swojego wyboru. Natomiast 5% pytanych preferuje testy, które odbywałyby się co tydzień, argumentując swój wybór mniejszą ilością materiału, jaki należy przyswoić po każdym zajęciu, a także mniejszą ilością czasu, jaki trzeba poświęcić na opanowanie materiału, który był prezentowany na jednym zajęciu.

Tylko 25% pytanych uważa, że przeprowadzanie testów w trakcie semestru jest dodatkowym obciążeniem, ponieważ z innych przedmiotów również przeprowadzane są regularnie testy, co sprawia, że czują się przeciążeni nauką, oraz że nie są w stanie przyswoić materiału do kilku testów tygodniowo. W konsekwencji tego zmuszeni są do wyboru, do którego testu się przygotować.

Na pytanie piąte, które brzmiało: Czy podczas nauki stosuje Pan/i strategie, które wspomagają i ułatwiają naukę gramatyki?, 85% ankietowanych odpowiedziało przecząco, uzasadniając swój wybór nieznanymi takimi strategiami. Tylko 15% badanych stosuje podczas nauki strategie, które wspomagają i ułatwiają naukę. W ankiecie studenci wymienili tylko dwie strategie. Pierwsza z nich to: tzw. fiszki – studenci zapisują na jednej stronie małej karteczki przykładowo trzy formy podstawowe czasownika w języku niemieckim, a z drugiej tłumaczenie formy czasu teraźniejszego na język polski lub studenci zapisują na jednej stronie małej karteczki przykładowo zaimek dzierżawczy w języku niemieckim, a z drugiej strony jego tłumaczenie na język polski. Natomiast druga z nich to robienie notatek, które zdaniem studentów pomaga w zapamiętywaniu teorii.

4. Implikacje dla nauczania gramatyki języka obcego na poziomie akademickim

Przeprowadzone badanie ankietowe pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków, które wyjaśniają możliwe przyczyny niskiej motywacji studentów do nauki gramatyki języka niemieckiego, oraz które mogą posłużyć jako implikacje dla nauczania gramatyki języka obcego na poziomie akademickim:

1. Nie wszyscy studenci są świadomi tego, jak ważne jest opanowanie gramatyki dla osiągnięcia wysokiego poziomu językowego, co może mieć wpływ na ich błahy stosunek do tego przedmiotu. Zdaniem M. Pawlaka (2017: 9) powinno się zwiększyć świadomość uczących się co do roli gramatyki w nauczaniu języka obcego. Należy zatem studentom uświadomić, że opanowanie gramatyki jest istotne dla osiągnięcia wysokiego poziomu językowego. Wysoki poziom językowy jest z kolei szansą na uzyskanie dobrze płatnej pracy, jest szansą na zajmowanie wyższego stanowiska. Warto zwrócić uwagę studentów także na fakt, że wykonując pewne zawody, np. zawód tłumacza, wysoki poziom językowy jest niezbędny, aby móc ten zawód wykonywać.

Wysoki poziom językowy gwarantuje także większą swobodę wypowiedzi, a co za tym idzie mniejsza stres, którego doświadcza się, gdy wypowiadamy się w języku obcym, i gdy nie potrafimy sformułować swoich myśli. Studenci powinni być świadomi faktu, że gramatyka to „narzędzie umożliwiające bardziej skuteczne osiąganie celów komunikacyjnych” (M. Pawlak, 2017: 9).

2. Jeśli studenci przyzwyczajeni są z wcześniejszych etapów nauczania do wyjaśniania gramatyki za pomocą podejścia indukcyjnego, warto na zajęciach wychodzić od podejścia indukcyjnego, a kończyć na dedukcyjnym. Być może to pozwoli studentom przyzwyczaić się do podejścia dedukcyjnego.

3. W fazie wprowadzenia do poszczególnych zajęć należy położyć większy nacisk na omówienie zastosowania, jakie dane zagadnienie gramatyczne ma. Mogą to być trywialne przykłady, np. podczas objaśnienia trybu przypuszczającego można zadać pytanie: *Czy chcą Państwo nie umieć sformułować w języku niemieckim zdania: Na twoim miejscu zrobiłbym to inaczej.* Należy uświadamiać studentom fakt, że gramatyki nie uczymy się po to, żeby przerobić konkretny materiał, ale po to, żeby umieć osiągnąć pewne cele komunikacyjne.

4. Należy wyjaśnić studentom, że robienie notatek podczas zajęć nie służy wypełnianiu czasu studenta, ale przede wszystkim pomaga w zapamiętywaniu informacji (por. R. Czaplikowska, A.D. Kubacki, 2016: 68).

5. Należy także przeprowadzać regularne testy, sprawdzające umiejętności studentów. Podczas pierwszych zajęć warto ustalić z konkretną grupą studentów, w jakich odstępach czasu mają się one odbywać. Z odpowiedzi respondentów wynika, że testy nie powinny się odbywać raz w semestrze, ale też nie za często. Istotne są zatem indywidualne ustalenia ze studentami.

6. Większość studentów nie stosuje strategii, które wspomagają i ułatwiają naukę gramatyki³. Warto zatem na pierwszych zajęciach takie strategie studentom zaprezentować, wyjaśnić, a także zalecić ich stosowanie. Mogą to być m.in. (por. M. Pawlak, 2017: 8):

– strategie metakognitywne – można podpowiedzieć studentom, jak skutecznie organizować, planować i monitorować naukę gramatyki oraz samodzielnie oceniać efekty tej nauki. Warto zachęcić do regularnej nauki gramatyki, a nie tzw. nauki przed testem lub nauki przed egzaminem. Należy także podkreślić rolę regularnych powtórek materiału – materiał, który studenci przerabiali tylko raz nie pozostaje w pamięci przed dłuższy okres czasu.

Podczas słuchania wykładów, podczas ćwiczeń z innych przedmiotów, w trakcie czytania lub słuchania tekstów studenci mogą zwracać uwagę na użycie omawianych w danym momencie struktur gramatycznych, np. notując najciekawsze przykłady użycia strony biernej.

– strategie afektywne – można podpowiedzieć studentom, jak kontrolować emocje związane z uczeniem się gramatyki, np. każdy student może wypracować sobie techniki relaksacyjne, które będzie stosował po tym, jak napotka na problemy ze zrozumieniem lub użyciem konkretnego zjawiska gramatycznego.

– strategie społeczne – można polecić studentom współpracę z innymi osobami podczas nauki gramatyki. Studenci mogą zwrócić się do wykładowcy z prośbą o dodatkowe wyjaśnienie niezrozumiałej struktury gramatycznej. Mogą oni w tym celu skorzystać z dodatkowych konsultacji u prowadzących. Studenci słabsi mogą także prosić o pomoc studentów, którzy są bardziej zaawansowani i mogą z nimi ćwiczyć gramatykę. Studenci mogą także wzajemnie korygować swoje błędy związane z użyciem struktur gramatycznych.

– strategie kognitywne – studenci mogą skorzystać z wyszukiwarek internetowych w celu odkrycia, w jakich sytuacjach konkretna struktura gramatyczna stosowana jest przez rodzimych użytkowników języka. Studenci mogą także wyszukiwać omawiane struktury gramatyczne i podkreślać lub zaznaczać je kolorem w tekście. W celu odkrycia nowych reguł gramatycznych studenci mogą np. przeszukać niemieckie strony internetowe. Mogą również uczyć się na pamięć zwrotów, które zawierają określone formy. Można także wykonywać dodatkowe tradycyjne ćwiczenia, polegające np. na tłumaczeniu zdań. Zdaniem studentów tłumaczenie zdań to ćwiczenia, z którymi rzadko konfrontowani byli na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

Podsumowując należy stwierdzić, że powyższe implikacje mogą mieć wpływ na zwiększenie motywacji studentów do nauki gramatyki na poziomie akademickim. Implikacje te zostaną w trakcie kolejnego semestru zastosowane na prowadzonych przeze mnie zajęciach, co pozwoli zaobserwować, czy motywacja studentów do nauki gramatyki wzrosła. Ze względu na objętość niniejszego przyczynku uwagę skupiono na motywacji uczniów, w tym przypadku studentów do nauki gramatyki praktycznej języka niemieckiego jako obcego. Nie poruszono natomiast takich kwestii, jak motywacja prowadzącego, która również może mieć wpływ na motywację uczących się.

³ Dalsza literatura dotycząca strategii językowych por. P. Bimmel, U. Rampillon, H. Meese, 1999 czy A. Sulikowska, 2011.

Bibliografia

- Bimmel A., Rampillon U., Meese H. (1999): *Lernerautonomie und Lernstrategien*. Berlin: Langenscheidt.
- Kizeweter A. (2020): 4:0 dla języka angielskiego. Czynniki hamujące motywację uczniów do nauki języka niemieckiego, „Języki Obce w Szkole”, 1, s. 13–18.
- Komorowska H. (2002): *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Komorowska H. (2020): Motywacja indywidualna a motywacje społeczne w polskiej edukacji językowej. Stare przyzwyczajenia, nowe potrzeby i kilka postulatów, „Języki Obce w Szkole”, 1, s. 5–11.
- Kubacki A.D., Czaplukowska R. (2016): *Methodik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache. Lehr- und Übungsbuch für künftige DaF-Lehrende*. Chrzanów: Wydawnictwo Biuro Tłumaczeń KUBART.
- Lasagabaster D., Doiz A., Sierra J.M. (2014) (red.): *Motivation and Foreign Language Learning: From Theory to Practice*. John Benjamins Publishing.
- Michońska-Stadnik A., Wąsik Z. (2008) (red.): *Nowe spojrzenia na motywację w dydaktyce języków obcych*. Tom 2. Wrocław: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu.
- Mystkowska-Wiertelak A. (2017): Nauczanie gramatyki języka obcego oparte na recepcji i produkcji form językowych, „Języki Obce w Szkole”, 1, s. 13–21.
- Pawlak M. (2017): Rola strategii uczenia się w nauce gramatyki języka obcego, „Języki Obce w Szkole”, 1, s. 4–12.
- Sulikowska A. (2011): *Gedächtnisstrategien im Fremdsprachenunterricht*. Hamburg: Verlag Dr. Kovač.

Netografia

<https://in.up.krakow.pl/plany-studiow-filologia-germanska/> dostęp: 01.06.2020

Słowa kluczowe

motywacja indywidualna i społeczna, nauczanie gramatyki, badanie ankietowe, implikacje dla nauczania gramatyki na poziomie akademickim

Abstract

Low motivation level exhibited by German philology students of the Pedagogical University of Cracow towards the course *Practical German Grammar* – attempt at the diagnosis of the problem

The present paper is an attempt to explain low motivation levels exhibited by German philology students of the Pedagogical University of Cracow towards one of the university courses, namely *Practical German Grammar*. To this end,

the paper considers the role of individual as well as social motivation in the process of learning grammar of German as a foreign language. The paper also discusses the results of a questionnaire study conducted among German philology students of the Pedagogical University of Cracow, in which the participants were asked, among others, about the role of grammar in their future professional career and about the strategies they use to help them learn grammar. The results of this questionnaire study, on one hand, help to explain low motivation levels exhibited by the respondents towards learning grammar, but they also carry more general implications concerning teaching of grammar at the academic level.

Keywords

individual motivation, social motivation, teaching of grammar, questionnaire study, implications for teaching grammar at academic level